

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka (przewodniczący)

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **P.D.**,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.,
17 marca 2026 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Nysie
z 1 grudnia 2025 r., sygn. akt II K 944/25,

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w Nysie do ponownego rozpoznania.**

Andrzej Tomczyk   Andrzej Stępka   Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

P.D. został oskarżony o to, że

„w dniu 8 września 2025 r. w N. na ulicy F., woj. [...], prowadził w ruchu lądowym motorower marki B. o nr rej. (..) będąc w stanie nietrzeźwości, wynik badania 0.35 mg/1 alkoholu w wydychanym powietrzu, przy czym czynu tego dopuścił się będąc wcześniej prawomocnie skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w

N. w wyroku z dnia 18.01.2023r, sygn. akt II K [...] /22 za prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości,

tj. o przestępstwo określone w art. 178a § 1 i 4 k.k.”

Sąd Rejonowy w Nysie wyrokiem z 1 grudnia 2025 r., sygn. akt II K 944/25, orzekł:

„I. oskarżonego P.D. uznaje za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu, wypełniającego dyspozycję z art. 178a § 4 kk i za to na podstawie art. 178a § 4 kk w zw. z art. 37a § 1 kk wymierza mu karę 200 stawek dziennych grzywny ustalając wysokość jednej stawki na 10 złotych

II. na podstawie art. 42 § 3 kk orzeka zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych dożywotnio

III. na podstawie art. 43a § 3 kk orzeka świadczenie pieniężne na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 10 000 złotych

IV. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia oskarżonego w całości od zapłaty kosztów sądowych na rzecz Skarbu Państwa.”

Wyrok ten nie został zaskarżony i uprawomocnił się 25 grudnia 2025 r.

Kasację od tego wyroku wniósł Prokurator Generalny, zaskarżając go w całości, na niekorzyść P.D. Zarzucił on „rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku nakazowego naruszenie przepisów prawa karnego materialnego i procesowego - art. 37a § 1 i § 2 k.k. w zw. z art. 500 § 1 k.p.k., polegające na zastosowaniu przepisu art. 37a § 1 k.p.k. mimo, iż w sytuacji uznania oskarżonego P.D. za winnego popełnienia w dniu 8 września 2025 r. występku kwalifikowanego z art. 178a § 1 i 4 k.k., niedopuszczalnym było orzeczenie w miejsce kary pozbawienia wolności przewidzianej w sankcji przepisu art. 178a § 4 k.k., kary grzywny przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k., ponieważ zgodnie z dyspozycją art. 37a § 2 k.k., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022.2600 z dnia 13 grudnia 2022 r.) i

obowiązującym od 1 października 2023 r., a więc zarówno w czasie popełnienia czynu jak i w dacie wyrokowania w sprawie, przepisu art. 37a § 1 k.k. nie stosuje się m.in. do sprawców czynów określonych w art. 178a § 4 k.k., co z kolei wykluczało możliwość orzeczenia kary grzywny, a tym samym rozpoznania sprawy w postępowaniu nakazowym”

i wniosk

„o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Nysie do ponownego rozpoznania w postępowaniu zwyczajnym.”

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 37a § 1 k.k., jeżeli przestępstwo jest zagrożone tylko karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 8 lat, a wymierzona za nie kara pozbawienia wolności nie byłaby surowsza od roku, sąd może zamiast tej kary orzec karę ograniczenia wolności nie niższą od 4 miesięcy albo grzywnę nie niższą od 150 stawek dziennych, w szczególności, jeżeli równocześnie orzeka środek karny, środek kompensacyjny lub przepadek. Jednak § 2 tego przepisu wprowadza wyjątek od tej reguły stanowiąc, że przepisu § 1 nie stosuje się do sprawców określonych w art. 64 § 1 lub do sprawców, którzy popełniają przestępstwo działając w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, sprawców przestępstw o charakterze terrorystycznym i sprawców przestępstwa określonego w art. 178a § 4 k.k. Artykuł 37a k.k. został zmieniony przez art. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2600). Wskazany przepis w nowym brzmieniu wszedł w życie 1 października 2023 r., a więc przed popełnieniem zarzucanego oskarżonemu czynu (8 września 2025 r.) i obowiązywał w czasie wyrokowania w sprawie (1 grudnia 2025 r.).

W niniejszej sprawie P.D. został skazany za przestępstwo kwalifikowane między innymi z art. 178a § 4 k.k., które zostało popełnione 8 września 2025 r. Przywołany przepis, przewidujący sankcję w postaci kary pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat, stanowił zarazem podstawę wymiaru kary grzywny po zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. Słusznie więc podnosi obecnie skarżący w kasacji, że

przepis ten nie mógł mieć zastosowania w sprawie oskarżonego P.D., mimo sankcji spełniającej formalnie kryterium jego stosowania. Sprzeciwiało się temu bowiem jednoznaczne brzmienie art. 37a § 2 k.k., przewidujące katalog negatywnych przesłanek, których wystąpienie pociąga za sobą niemożność orzeczenia kary innego rodzaju (grzywny bądź ograniczenia wolności) niż kara pozbawienia wolności, którą ustawowo zagrożone jest przestępstwo zarzucane oskarżonemu (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 29 stycznia 2025 r., V KK 534/24; 28 maja 2025 r., IV KK 150/25).

W świetle powyższego nie budzi wątpliwości, iż doszło do rażącego i mającego istotny wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego, a mianowicie art. 37a § 1 i 2 k.k., polegającego na tym, że w związku z uznaniem oskarżonego P.D. za winnego popełnienia w dniu 8 września 2025 r. występku kwalifikowanego m.in. z art. 178a § 4 k.k., w miejsce kary pozbawienia wolności przewidzianej w sankcji tego przepisu będącego podstawą wymiaru kary, Sąd - przy zastosowaniu art. 37a § 1 k.k. - wymierzył oskarżonemu karę grzywny.

W rezultacie, Sąd Najwyższy uwzględnił kasację Prokuratora Generalnego wniesioną na niekorzyść skazanego i na mocy art. 537 § 2 k.p.k. uchylił w całości zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego w Nysie i przekazał sprawę temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Andrzej Tomczyk

Andrzej Stępka

Małgorzata Wąsek-Wiaderek

[WB]

[a.ł]